

Uwaga! W nawiasach kwadratowych podano ilość punktów, jaką można uzyskać za dane pytanie. W pytaniach od 1 do 20 tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

Egzamin z prawa rzymskiego – 28 czerwca 2013 r.

1. Sytuacje, w których cel dającego lub otrzymującego przysporzenie majątkowe budził sprzeciw obyczajowy, obejmowała: [2]
 - a) *condictio causa data causa non secuta*.
 - b) *condictio sine causa*.
 - c) *condictio ob turpem vel iniustam causam*.
2. Zlecenie (*mandatum*) to kontrakt: [2]
 - a) konsensualny, dwustronny nierównoczesny, nieodpłatny, *bonae fidei*.
 - b) realny, dwustronny równoczesny, nieodpłatny, *bonae fidei*.
 - c) konsensualny, dwustronny równoczesny, odpłatny, *bonae fidei*.
3. W prawie klasycznym *infamia* wiązała się z zasądzeniem na podstawie: [2]
 - a) *actio empti*.
 - b) *actio pigneraticia directa*.
 - c) *actio depositi directa*.
4. „Sprawiedliwość wyrównawcza wymaga, aby naruszona przez szkodę równowaga została przywrócona”. To zdanie: [2]
 - a) Sokratesa.
 - b) Arystotelesa.
 - c) Cycerona.
5. Przebiegłe, kłamliwe, stanowiące zasadzkę postępowanie przy zawieraniu umowy w celu podejścia innej osoby i oszukania jej to: [2]
 - a) *dolus*.
 - b) *metus*.
 - c) *mala fides*.
6. Juryści rzymscy dyskutowali kwestię *causa* umowy w powiązaniu z: [2]
 - a) umową kupna sprzedaży.
 - b) tzw. kontraktami nienazwanymi.
 - c) *pacta vestita*.
7. Umowy służące organizacji współdziałania i koncentracji kapitału to: [2]
 - a) *consortium, societas*.
 - b) *permutatio, emptio venditio, donatio*.
 - c) *sponsio, fideipromissio, fideiusio*.
8. Który ze szczególnych rodzajów depozytu mógł spełniać funkcję pożyczki: [2]
 - a) sekwestrowy.
 - b) konieczny.
 - c) nieprawidłowy.
9. Umowa pożyczki polegająca nie na wydaniu pieniędzy, lecz przekazaniu rzeczy oznaczonej indywidualnie z upoważnieniem do jej sprzedania i zatrzymania uzyskanej ceny jako przedmiotu pożyczki, to: [2]
 - a) tzw. *contractus mobiliae*.
 - b) tzw. *pactum antichreticum*.
 - c) *chirographum*.
10. Na gruntach prowincjonalnych służebności tworzono: [2]
 - a) tylko przez *in iure cessio*.
 - b) tylko mancypanyjnie.
 - c) *pactionibus et stipulationibus*.
11. Zastaw umowny jako instytucja prawna powstaje w momencie utworzenia: [2]
 - a) *actio praescriptis verbis*.
 - b) *actio Publiciana*.
 - c) *actio quasi Serviana*.
12. Prawo pierwokupu przysługiwało właścicielowi, jeśli sprzedawano obciążające jego nieruchomości ograniczone prawo rzeczowe: [2]
 - a) *hypotheca*.
 - b) emfiteuza.
 - c) *superficies*.
13. Przy *rei vindicatio* dla zwrotu nakładów podnoszących wartość rzeczy, posiadaczowi w dobrej wierze przysługiwało prawo zatrzymania (*ius retentionis*), realizowane w procesie poprzez zastosowanie:
 - a) *exceptio iusti domini*.
 - b) *exceptio doli*.
 - c) *exceptio quod metus causa*.
14. Prawo odłączenia nakładów, określane porzymskim terminem *ius tollendi* – oczywiście o ile dało się to przeprowadzić bez uszkodzenia rzeczy, mieli: [2]
 - a) wszyscy posiadacze.
 - b) tylko posiadacze w złej wierze.
 - c) tylko posiadacze w dobrej wierze.
15. Pretor dawał *spatium deliberandi* – czas na podjęcie decyzji o przyjęciu spadku: [2]
 - a) pół roku dla rodziców i dzieci zmarłego, sto dni dla pozostałych.
 - b) rok dla rodziców i dzieci zmarłego, dziesięć dni dla pozostałych.
 - c) rok dla rodziców i dzieci zmarłego, sto dni dla pozostałych.

16. Zasada *nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse haberet* została pierwotnie sformułowana w kontekście rzymskiego prawa: [2]

- a) rzeczowego.
- b) zobowiązań.
- c) spadkowego.

17. Klasyfikacja sposobów nabycia prawa własności na pochodne i pierwotne pochodzi od: [2]

- a) Marcjana.
- b) Justyniana.
- c) Grocjusza.

18. Fikcję, że *hereditas* zajmuje miejsce zmarłego, ma ona swój własny byt i odzwierciedla niejako kontynuację zmarłego, stanowiąc uosobienie podmiotu – z prawami i obowiązkami, wprowadził: [2]

- a) Labeo.
- b) Julian.
- c) Papinian.

21. Oblicz stopień pokrewieństwa, jaki łączyłby Twą córkę: [4x1]

- a) z Twoim pradziadkiem.
- b) z synem brata Twego ojca.
- c) z córką siostry Twej babki.
- d) z synem brata Twego pradziadka.

22. Przybywszy do term w pierwszy dzień maja 123 roku po Chr., Decimus powierzył prowadzącemu łaźnię Mewiuszowi swoje ubranie. W trzy godziny później, gdy chciał je odebrać, okazało się, że ubranie zaginęło. Czy Mewiusz ponosi odpowiedzialność za zagubienie ubrania? Zanalizuj sytuację prawną i uzasadnij odpowiedź. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23. W 29 roku przed Chr. Lucjusz prosi o pomoc w przygotowaniu projektu aktu swej ostatniej woli. Chciałby żonie zwrócić posag w wysokości 50'000 sesterców, a jedynej córce dać 75'000 sesterców. Najstarszy syn ma otrzymać rodzinny dom w Stabiach oraz połowę spadku. Pod *patria potestas* ma jeszcze Lucjusz dwóch młodszych synów Kwintusa i Oktawiana. Przygotuj projekt testamentu. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. W 196 roku po Chr. wybitny producent win Kaeso kupił od Mewiusza wyjątkową winnicę na zboczach Wezuwiusza. Był przekonany, że Mewiusz jest jej właścicielem, choć zadowolił się wydaniem jej przez *traditio*. Gdy okazało się, że właścicielem winnicy jest Sulpicjusz, natychmiast ją od niego wydzierżawił, gdyż bardzo zależało Kaeso na zbieraniu winogron, z których wyrabiał unikalny gatunek wina. Czy posiadanie winnicy przez Kaeso ustalo? Czy mógłby w przyszłości grunt zasiedzieć? Uzasadnij odpowiedź. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

25. W połowie III wieku po Chr. Marek prowadził w Rzymie warsztat, w którym świadczył usługi polegające na czyszczeniu amfor i cystern w zamian za wynagrodzenie. Powyżej wejścia umieścił napis w języku łacińskim i aramejskim, którym w szczególności wskazał, że wylacza swoją odpowiedzialność za nieusunięcie osadu, jeśli powstał wskutek przetrzymywania w cysternach lub amforach barwników odzieży. Wskazał także, że jeśli zamawiający usługę nie odbierze naczyń w ustalonym terminie, to zobowiązany jest do zapłaty odsetek od umówionego wynagrodzenia w wysokości 12 % rocznie. Hektor, kupiec grecki, oddał pracownikom Marka do czyszczenia dwie cysterny, w których wcześniej przechowywał barwniki. Zaakceptował wskazany przez nich termin usługi i wynagrodzenie. Gdy zgłosił się po odbiór cystern zauważył nieusunięty osad. Odmówił zapłaty wynagrodzenia i powiedział, że zgłosi się po czyste cysterny za 6 miesięcy. Marek zażądał wynagrodzenia wyjaśniając, że zrobił to, do czego się zobowiązał. Sześć miesięcy później zażądał wynagrodzenia powiększonego o odsetki w wysokości 6%. Doszło do procesu – oceń sytuację prawną. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

26. Nazwij skargę, wskaż części jej formuły i zaproponuj stan faktyczny, na którego podstawie o taką formułę można się ubiegać u pretora: [8]

.....

Marek niech będzie sędzią; jeśli okaże się, że Spuriusz nie ma prawa użytkowania (*ususfructus*) gruntu koło Misenum, o który toczy się spór, i pobierania zeń owoców – wbrew woli Aulusa, i jeśli rzecz ta nie zostanie Aulusowi zwrócona na żądanie sędziego, ile rzecz ta będzie warta, tyle pieniędzy, Marku, sędzio, zasądz od Spuriusza na korzyść Aulusa; jeśli się nie okaże – uwolnij.

.....

.....

.....

.....

27. Mankamenty zastawu rzymskiego. [6]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

28. Swoboda testowania jako zasada prawa spadkowego. [10]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....